

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Praha 1, Žitná 45, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce podané proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2005, č. j. 7 Az 209/2003 – 79,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni stěžovatele JUDr. Ireně Strakové, advokátce, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč, která jí bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 30-ti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 18. 8. 2003, č. j. OAM-7762/VL-19-P13-2001, o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1,2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a jímž bylo současně vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V kasační stížnosti stěžovatel současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti uvedenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu podal stěžovatel žalobu, ve které zejména uvedl, že žalovaný správní orgán neprávne posoudil skutkový stav věci. V Moldavsku se zapojil do volební kampaně, roznášel letáky, rozmlouval s lidmi, rozdával noviny. Cítil se být pronásledován, neboť dostal opakovaně předvolání k soudu, které bylo podepsáno člověkem spojeným s pronásledováním politických oponentů. Dále namítal neplatnost napadeného rozhodnutí žalovaného s tím, že nebylo podepsáno osobou oprávněnou za žalovaného jednat. Rozporoval i odůvodnění rozhodnutí žalovaného, v němž se správní orgán nevypořádával se všemi skutečnostmi, které vyplývaly z podkladů, jež žalobce zaslal správnímu orgánu, a namítal, že byly nesprávně posouzeny důvody pro překážky vycestování. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Městský soud v Praze, obdobně jako žalovaný správní orgán, k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Městský soud v Praze uvedl, že stěžovatelem postupně ve správním řízení uváděné skutečnosti jsou v rozporu s tím, co uvedl v žádosti, s obsahem správního spisu a s obsahem listin, které žalobce sám předkládal v soudním řízení. Azylový příběh v podání stěžovatele označil jako ne zcela věrohodný. K výtce vztahující se k podpisu rozhodnutí žalovaného, doručeného stěžovateli, soud zjistil, že rozhodnutí bylo podepsáno tzv. „za správnost“ osobou odlišnou od ředitele odboru azylové a migrační politiky, avšak ve správním spisu je založeno obsahově totožné správní rozhodnutí (originál) s vlastnoručním podpisem oprávněné úřední osoby; tuto skutečnost soud vyhodnotil tak, že se jednalo sice o vadu, ta však neměla vliv na zákonnost rozhodnutí jako takového a soud ji doplněním dokazování odstranil. Obdobně soud vyhodnotil i námitku stran nedostatečného odůvodnění rozhodnutí, kde se taktéž jednalo o vadu bez vlivu na zákonnost rozhodnutí, kterou soud doplněním dokazování odstranil. Námitku nesprávného hodnocení důvodů pro překážky vycestování soud důvodnou neshledal. Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, kterou později doplnil. V kasační stížnosti namítá nesprávné právní posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, tedy důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů. Především nesouhlasí s tím, že jeho tvrzení jsou nevěrohodná, je toho názoru, že soud, stejně jako žalovaný správní orgán, nesprávně posoudily pojem „státní moc“ ve vztahu ke kvazistátnímu útvaru, jakým je Pridněsterská republika. Domnívá se, že není rozhodující, zda Pridněsterská republika je či není subjektem mezinárodního práva, ale rozhodující je, že na tomto území je jejími orgány fakticky uplatňována moc vůči osobám zde trvale žijícím. Soud podle stěžovatele situaci v Pridněsterském prostoru vůbec nehodnotil. Stěžovatel pro dokreslení situace v Pridněstří odkázal na již dříve předložené důkazy a předložil další články z Pridněsterských novin, které dokreslují situaci v Pridněstří v době odchodu stěžovatele do České republiky. Na základě výše uvedených skutečností pak stěžovatel požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena k dalšímu projednání.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že i nadále zastává názor, že stěžovatel žádné konkrétní problémy, které by měl se státní mocí, neuváděl, a že jím uváděné důvody pro udělení azylu jsou nevěrohodné, a že jak rozhodnutí správního orgánu, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Závěrem uvedl, že navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

V době podání kasační stížnosti byl stěžovatel v předmětném řízení na základě plné moci zastoupen JUDr. Davidem Černým, advokátem, se sídlem v Praze 2, Vinohradská 343/6. Po postoupení věci Městským soudem v Praze Nejvyššímu správnímu soudu podle sdělení zástupce (s přílohou „dohoda o ukončení právního zastoupení“), doručeného Nejvyššímu správnímu soudu dne 3. 3. 2006, se stěžovatel se zástupcem dne 2. 3. 2006 dohodli na ukončení právního zastoupení v řízení o předmětné kasační stížnosti. Stěžovatel návazně, podáním ze dne 9. 3. 2006, požádal, aby mu soud zástupce pro řízení o kasační stížnosti ustanovil. Po posouzení osobních, majetkových a výdělkových poměrů stěžovatele Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 24. 7. 2006, č. j. 4 Azs 429/2005 – 123, ustanovil zástupcem (zástupkyní) stěžovatele JUDr. Irenu Strakovou, advokátku, AK Žitná 45, Praha 1.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí městského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto zákonného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Takové nedostatky či vady Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 9. 8. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ze kterého ve vztahu k souzené věci vyplynulo, že rodina stěžovatele měla v zemi původu špatnou ekonomickou situaci, dlužila peníze. Stěžovatel chtěl rodině pomoci a do České republiky přijel peníze vydělat. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR ze dne 4. 11. 2002 zejména uvedl, že do České republiky přišel proto, že měl v zemi původu strach z pronásledování ze strany stávající moci. Žil v Podněstří, matka je tam poslankyní za společenské hnutí „Čest a rodina“. Stěžovatel sám byl také členem tohoto hnutí, které je v opozici k současné vládě. Zúčastňoval se mítinků za zvolení kandidátů tohoto hnutí a když se matka stala poslankyní, začal mít problémy. Pracoval u matky v Domě dětské tvorby, ztratily se mu tam osobní věci a diskety, což oznámil na policii. Ta stěžovateli později oznámila, že šetření bylo ukončeno bez výsledků. Přišlo mu také předvolání k soudu, kam byl pozván jako svědek. Při pohovoru na výstřižcích z novin dokládal, že byla zakázána činnost strany Národní vlast a dále výstřižkem z novin s názvem „Svědectví zadržených“ chtěl poukázat na to, co se stalo s lidmi, kteří se účastnili mítinků a vyjadřovali svobodně své názory. Současně uvedl, že není pravda, že jeho rodina dlužila peníze. Příjmy rodiny stačily na normální život. Poté, co byla jeho matka zvolena poslankyní, začal mít problémy, neboť dostával otázky, proč pomáhá právě tomuto hnutí a proč za ně agituje. Byl také předvolán na policii, předvolání konzultoval u advokáta a ten mu řekl, že se jej budou asi ptát v souvislosti s činností tohoto hnutí. K soudu nešel, skrýval se doma, problémy neměl. Naposledy se mítinků hnutí zúčastnil před volbami někdy v roce 1999. Byl členem hnutí (strany), pro stranu pracoval tak, že hlavně pomáhal matce. Roznášel letáky i v roce 2000, lidé jej zastavovali, a ptali se, proč podporuje konkrétně tuto stranu, a říkali, že bude mít problémy. Byli to lidé v oblecích. Posledním impulsem k odjezdu z Moldavska bylo, že byl předvolán k soudu. Hnutí sice zakázáno není, matka je stále poslankyní, ale stěžovatel se vrátit se nechce, bojí se pronásledování. Na závěr pohovoru předložil výstřižky z novin a doklady o účasti v hnutí, a uvedl, že pokud bude mít nové informace, doplní je později. Ze spisu dále vyplývá, že dne 16. 5. 2003 stěžovatel doložil do spisu další výstřižky z novin k situaci v Podněstří.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, a jeho závěr o tom, že stěžovatel v řízení o azylu neuvedl skutečnosti svědčící tomu, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně i podle názoru Nejvyššího správního soudu vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že při ústním jednání u Městského soudu v Praze, který k žalobě stěžovatele přezkoumával rozhodnutí žalovaného, stěžovatel poukázal na to, že v Pridněsterské republice, odkud pochází, autokraticky vládne prezident S. Tzv. Pridněsterská republika sice není mezinárodně uznávaný státní útvar, nicméně má své orgány, a její milice stěžovatele pronásledovala. Jmenovitě stěžovatel uvedl, že vyšetřovatel, který podepsal jeho předvolání k soudu, je vyšetřovatel KGB, přičemž v jedné budově sídlí jak jednotka prídněsterské milice, tak jednotka moldavské policie. Dále uvedl, že po příchodu do České republiky nemohl hned požádat o azyl, protože pracoval u člověka, který mu vzal doklady, a o azyl požádal, až doklady zase dostal.

K dotazu, proč neuvedl žádné důvody, které jsou spojeny s pronásledováním v žádosti o azyl, odpověděl, že se bál, neboť když přišel požádat o azyl do střediska ve Vyšních Lhotách, tak bylo na bráně plno policistů. Při ústním jednání soud provedl doplnění dokazování, které se týkalo předvolání stěžovatele na milici a členství stěžovatele v hnutí „Čest a vlast“. Stěžovatel také soudu předložil dopis, který dostal od V. S., z něhož vyplynulo, že pro S. a Ž. přišla milice, vyslýchali je, bili a ptali se, co dělají. Ukázali jim seznam osob, kde byla i fotografie stěžovatele, Sakara jim dal stěžovatelův telefon a adresu. Další navrhované doplnění dokazování jmenovitými články z novin soud neprováděl, neboť jejich obsah soud vyhodnotil tak, že se o stěžovateli nijak nezmiňují a celková situace v Moldavsku a v Pridněstří je soudu známa.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že Městský soud v Praze právní otázky v předcházejícím řízení posoudil správně a úplně, provedl doplnění dokazování, a na základě takto zjištěných skutečností správně vyhodnotil, že ze zjištěného stavu nevyplynulo, že by stěžovatel byl v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, jak je specifikuje § 12 písm. a) a b) zákona o azylu; stejně tak nevyplynuly ani další důvody uvedené v § 13 a § 14 zákona o azylu. Důvody stěžovatelovy žádosti o azyl tak nelze podřadit pod žádný z důvodů uvedený v § 12 až § 14 zákona o azylu. Ostatně vše nasvědčuje tomu, že stěžovatel původně přišel na území České republiky nikoliv z důvodů žádat o azyl, ale jak v žádosti o azyl uvedl, přišel za prací.

Městský soud v Praze důvodně vyhodnotil „azylový příběh“ v podání stěžovatele jako ne zcela věrohodný. S tím souhlasí i Nejvyšší správní soud. Z obsahu správního i soudního spisu jednoznačně plyne, že stěžovatelem postupně ve správním řízení i v soudním řízení uváděné skutečnosti jsou v rozporu s tím, co uvedl v žádosti, jakož i s obsahem listin, které stěžovatel sám předkládal ve správním i v soudním řízení. Obsah těchto listin nijak nedokládá nebezpečí, které by konkrétně hrozilo stěžovateli. Jediným dokladem, který byl spojen přímo se stěžovatelem, bylo doložené předvolání stěžovatele „k soudu“, z něhož však samo o sobě nijak nevyplynulo, že by muselo souviset s tvrzenou politickou aktivitou stěžovatele. Navíc, jak městský soud při jednání ověřil, stěžovatel namítal pronásledování pridněsterskou milicí, předvolání však bylo od moldavské policie. Tento rozpor stěžovatel nedokázal vysvětlit, toliko tvrdil, že všechny předvolanky podepsal vyšetřovatel K., jako orgán Pridněsterské republiky, přesto, že tato osoba je uvedena pouze na předvolání na den 24. 10. 2002, a na všech předvoláních je otisk razítka státního orgánu Moldavské republiky. K nevěrohodnosti stěžovatele a jeho tvrzení přispívají i rozpory v jeho výpovědích o jeho členství v politickém hnutí (straně). V návrhu na zahájení řízení o udělení azylu uvedl, že není a nebyl, ani on, ani nikdo z členů jeho rodiny, členem politického hnutí či strany, později tvrdil opak, a své členství v politickém hnutí dokládal i potvrzením o členství z roku 2000, jež si v mezidobí opatřil. Nedokázal přitom však odpovědět, od kdy je členem hnutí (strany) a jaká kriteria pro vstup do hnutí (strany) u něj byla požadována. Nepamatoval si přesněji ani, kdy údajně prováděl předvolební agitaci a kdy měl být kontaktován neznámými lidmi, resp. jím časové údaje v tomto směru se rozcházejí.

Nejvyšší správní soud uvádí, že ani s podkladů, které stěžovatel doložil ke kasační stížnosti (články z novin ze dne 12. 1. 2005, 18. 1. 2005, 6. 4. 2005, 13. 4. 2005,

jakož i z předvolání žalobce na Policii v B. na dny 28. 3. 2005 a 4. 4. 2005) nikterak nevyplývá, že by měly souvislost s tvrzenou politickou činností stěžovatele. Ostatně i kdyby tomu tak bylo, k těmto skutečnostem by již soud nemohl s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet.

Nejvyšší správní soud se tak plně ztotožňuje s posouzením právních otázek městským soudem v předcházejícím řízení. Ze skutečností uváděných stěžovatelem, z nichž sám dovozoval, že mu hrozí nebezpečí pronásledování pro jeho dřívější politickou činnost, ani podle názoru Nejvyššího správního soudu nijak přesvědčivě nevyplývá, že by tvrzená situace stěžovatele naplňovala azylové důvody. To, že stěžovatele zastavovali lidé na ulici, ptali se jej na důvod, proč podporuje dané politické hnutí, a říkali mu, že bude mít (blíže nespecifikované) problémy, ještě neznamená, že by stěžovatel byl či měl být za svoji politickou aktivitu v zemi původu postihován či pronásledován. Dané politické hnutí bylo v zemi legálním politickým subjektem, mělo své poslance, poslankyní byla i matka stěžovatele. Z předvolání stěžovatele moldavskou policií nijak nevyplývalo, že by souviselo s jeho politickou činností. Je třeba respektovat, že předvolání k výsledku představuje legální činnost státního orgánu Moldavské republiky a že žalobce neuvedl nic, co by svou konkrétností a intenzitou mohlo nasvědčovat tomu, že by mohl být pronásledován způsobem, který by znamenal důvod pro udělení azylu. Politickou činnost měl, podle svého tvrzení, vyvíjet zejména v roce 1999, ze země však odecestoval až v dubnu 2001. Moldavské orgány mu vystavily cestovní doklady a k odjezdu ze země mu nijak nebránily. Dále je třeba připomenout, že stěžovatel o udělení azylu nepožádal bezprostředně po příjezdu do České republiky. Přicestoval na turistické vízum, které platilo tři měsíce, potom zde pobýval dva měsíce nelegálně a pracoval. O azyl požádal podle svého tvrzení tehdy, kdy dostal zpět doklady, které mu sebral člověk, pro kterého pracoval. To vše podle názoru Nejvyššího správního soudu svědčí o účelovosti tvrzení stěžovatele o tom, že mu hrozí nebezpečí politického pronásledování a přijel z azylových důvodů.

Nebezpečí politického pronásledování v zemi původu je natolik závažný důvod, u něhož by bylo lze důvodně předpokládat, že stěžovatel vyhledá ochranu u orgánů státu, kde chce požádat o azyl, okamžitě po příjezdu na jeho území. Pro podporu svých závěrů odkazuje Nejvyšší správní soud i na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, sp. zn. 4 Azs 129/2005, ve kterém bylo uvedeno, že Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti.

Žádost o udělení azylu podaná v situaci, kdy žadatel (stěžovatel) na území České republiky pobýval nelegálně, navíc svědčí, spíše než o nebezpečí politického pronásledování v zemi původu, o snaze o legalizaci pobytu v České republice. K tomu se pak i v konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu uvádí, že *Potřeba další legalizace pobytu žalobce, který na území České republiky pobýval legálně, není zákonným důvodem pro udělení azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 7 Azs 138/2004).*

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože stěžovatel neměl v tomto řízení úspěch, žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele, JUDr. Irena Straková, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 8 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 1075 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za jeden úkony právní služby (á 1000 Kč - § 11 odst. 1 písm. b/, ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ cit. vyhlášky) a jednoho režijního paušálu (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu